

Чумхурии Тоҷикистон пас аз сохибистиклолӣ дар баробари инкишоф додани соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқи мамлакат ба ташкилотҳои гуногуни сатҳи ҷаҳонӣ ҳамкориҳо ба роҳ монда, дар як муддати кӯтоҳ аъзои якчанд созмони бонуфуз гардид.

Пас аз узвият ба ташкилотҳои байналмилалӣ, алаҳусус СММ барои кишварамон имкон фароҳам омад, то дар ҳалли проблемҳои ҷаҳонӣ ҳамовоз бошад дар пешгирии ҳар гуна мушкилиҳо саҳмгузор. Яке аз сарчашмаҳои, ки ҳасти инсонро таъмин менамояд имрӯз ба он эҳтиёҷи сокинони сайёра бештар аст, оби ошомиданӣ мебошад. Имрӯз дар баъзе аз давлатҳои рӯи олам масъалаи норасоии оби тоза ба мушкилии дараҷаи аввал табдил ёфтааст. Дар ҷаҳони муосир масъалаҳои пешорӯи аҳли башар истодааст, ки бартараф намудани он ҳамохангии кулли кишварҳои дунёро тақозо менамояд. Кишвари азизи мо яке аз давлатҳои кӯҳсор буда, зиёда аз нисфи масоҳати он дар баландии 3000 метр аз сатҳи баҳр қарор дорад. Кӯҳҳои баланд ва иқлими мусоид Тоҷикистонро ба ватани пириҳо, ки манбаи асосии захираҳои об мебошанд, табдил дода, он аз ҳисоби чунин захираҳо дар Осиёи Марказӣ ҷои аввалро ишғол менамояд. Зимнан, мушкилоти таъминоти об танҳо проблемаи минтақавӣ набуда, солҳои охир ба мушкили ҷаҳонӣ табдил ёфтааст. Бино ба маълумотҳо бар асари гармшавии иқлим дар ҷаҳон мушкилоти норасоии об ба миён омада, то соли 2030 боиси он мегардад, ки зиёда аз 40% - и сокинони сайёра аз оби нӯшокӣ танқисӣ хоҳанд кашид.

Президенти кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо дарки ин мушкилии сайёра борҳо диққати ҷаҳониро ба масъалаи мазкур ҷалб намудааст. Пешвои миллат ташаббускори тамоми катъномаҳои дар дахсолаҳои охир қабулнамудаи СММ аст. Аз ҷумла, “Соли байналмилалӣи оби тоза” эълон шудани соли 2003, Дахсолаи байналмилалӣи амал “Об барои ҳаёт” эълон шудани солҳои 2005-2015, “Соли байналмилалӣи ҳамкорӣ дар соҳаи об” эълон шудани соли 2013 ва ахиран қабули катъномаи “Дахсолаи байналмилалӣи амал “Об барои рушди устувор, 2018-2028” дар сатҳи ҷаҳонӣ мебошад.

Ба гуфти коршиносони соха пешниҳоди навбатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аҳамияти байналмилалӣ дорад. Ин пешниҳод кишвари моро дар арсаи ҷаҳонӣ боз ҳам хубтару беҳтар муаррифӣ кард. Тоҷикистон ба тӯфайли сиёсати дарҳои кушод тавонист, дар арсаи байналмилал мавқеашро муайян кунад. Яъне аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳон эътироф шудани Тоҷикистон бесабаб нест, чунки Тоҷикистон ба сифати як кишвари аз ҷиҳати захираҳои обӣ бой ба ҳисоб меравад.

Кайд кардан ба маврид аст, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар байни кишварҳои Осиёи Марказӣ ба ҳайси як кишвари пешниҳодкунандаи ҷунин ташаббусҳои бузург, аз ҷумла ташаббуси охирини Ҳукумати ҷумҳурӣ Дахсолаи нави байналмилалӣ амал “Об барои рушди устувор, 2018-2028” яке аз роҳҳои воқеан ҳам дар татбиқи амалии барномаҳои пеш аз ин қабулшуда мебошад. Пешниҳоди навбатӣ дар ҳақиқат саривактист. Дар ҷодаи мусоидат ва татбиқи фарогирии дахсолаи мазкур ва пазируфта шудани пешниҳоди ҷумҳурии мо аз ҷониби СММ на танҳо барои Тоҷикистон ва давлатҳои Осиёи Марказӣ, на танҳо барои минтақаи Авруосиё, балки барои тамоми инсоният як роҳи муҳим ва барномаи муқаммал ба ҳисоб меравад.

Ба таъкиди коршиносон аз ҷониби СММ ва раиси ин созмон Питер Томсон ба номи Роҳбари давлат ва мардуми Тоҷикистон ироа гардидани барқияи табрикӣ ин дар соли 2018 то соли 2028 барои мардуми Тоҷикистон як марҳилаи навро ба вучуд оварду кишвари мо ба марҳилаи нави рушд ворид гардид. Ба марҳилаи рушд ворид шудани Тоҷикистон дар арсаи давлатҳои минтақа мавқеи воқеан ҳам пешрафтаи Тоҷикистонро баръало муаррифӣ хоҳад кард. Ҷумҳурии Тоҷикистон на танҳо барои рушди устувори об, балки барои истифодабарии он аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ як пешниҳоди хубе ҳам кард, ки ба он сиёсатхое, ба монанди сиёсати фуруши газ ва дигар сӯзишворӣ об нисбат ба он маводҳо арзиши баландтар дорад. Кишвари мо ба ҷаҳони муосир ана ҳамин масъалаи аз ҷиҳати арзиш қиммат будани обро нишон дод. Ин буд, ки аз ҷониби 177 давлати дунё пешниҳоди ҷоруми Тоҷикистон “Об барои рушди устувор” қабул гардид, ки ин як шинохти Тоҷикистон аст. Ин як роҳест, ки Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба оламиён муаррифӣ сохт.

Пас аз он ки пешниходи Ҳукумати кишвар аз чониби СММ вобаста ба қабул намудани дахсолаи навбатӣ дар соҳаи об пазируфта шуд, Пешвои миллат хангоми ироаи Пайёми солонаи ҳеш аз икдоми мазкур ёдовар шуда, иброз дошт, ки “Ҷумҳурии Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ ба сифати ташаббускор ва пешсафи фаъоли ҳалли масоили глобалии вобаста ба истифодаи босамари захираҳои об эътироф гардидааст. Имрӯз кишвари мо барои дар ҳамкорӣ бо ҷомеаи ҷаҳонӣ амалӣ намудани пешниходи Тоҷикистон дар бораи эълон намудани Дахсолаи нави байналмилалӣ "Об барои рушди устувор" ҷидду ҷаҳд менамояд. Дар ин ҷода мусоидат ба татбиқи фароғири Дахсолаи мазкур, ки бо пешниходи Тоҷикистон ва бо иттифоқи оро ҷанд лаҳза пеш аз чониби Маҷмаи Умумии Созмони Милалӣ Муттаҳид эълон гардид, яке аз вазифаҳои муҳими давраи наздик ба шумор меравад”.

Ин ҳама гуфтаҳо далели онанд, ки об ҳамчун сарчашмаи ҳаётӣ ва поки дар ҳама давру замон дар мадди назари инсоният қарор дошту имрӯз баҳри ҳифзу ғиромидошти он, баҳусус ба оби ошомиданӣ таваҷҷуҳи махсус зохир мегардад.

Пас, моро лозим аст, дар ҳама ҳолат баҳри пок нигоҳ доштани об пайваста эҳтиёткор бошему онро ҷун манбаи рӯшноӣ шиносему ҳифз намоем. Зеро пок нигоҳ доштан ва самаранок истифода бурдани об масъулияти тамоми инсонҳои рӯи дунёст.

Бехрӯз ХОЛМУРОДОВ, “ҶТ”

<http://javonon.tj/news/economics/to-ikiston-tashabbuskori-asos-dar-so-ai-ob/>